

**Інформація
про наукову діяльність
Науково-дослідного інституту українознавства за 2016 рік**

I. Узагальнена інформація щодо наукової та науково-технічної діяльності вищого навчального закладу або наукової установи

а) коротка довідка про наукову установу

Науково-дослідний інститут українознавства – наукова установа, створена відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 09 липня 2014 року № 671-р «Про утворення Науково-дослідного інституту українознавства» на базі Національного науково-дослідного інституту українознавства та всесвітньої історії ліквідованого 20 листопада 2014 року;

б) основні пріоритетні напрями наукової діяльності наукової установи

- розвиток українознавства як системи наук та міждисциплінарних студій про Україну і світове українство;

- розвиток українознавства як основи формування світогляду українського народу, піднесення рівня громадянської та національної свідомості суспільства, як базових засад, ідеології та політики суспільного розвитку та державотворення України;

- розробка теоретичних і практичних засад патріотичного виховання, формування національної пам'яті, утвердження набутків української культури як засадничих основ розвитку України як суверенної, демократичної, конституційно-правової держави;

- наукове забезпечення розробки концептуальних парадигм, зміст й методики гуманітарної освітньої діяльності в Україні на засадах українознавства, науково-аналітичне сприяння розвитку та удосконаленню основ гуманітарної політики держави.

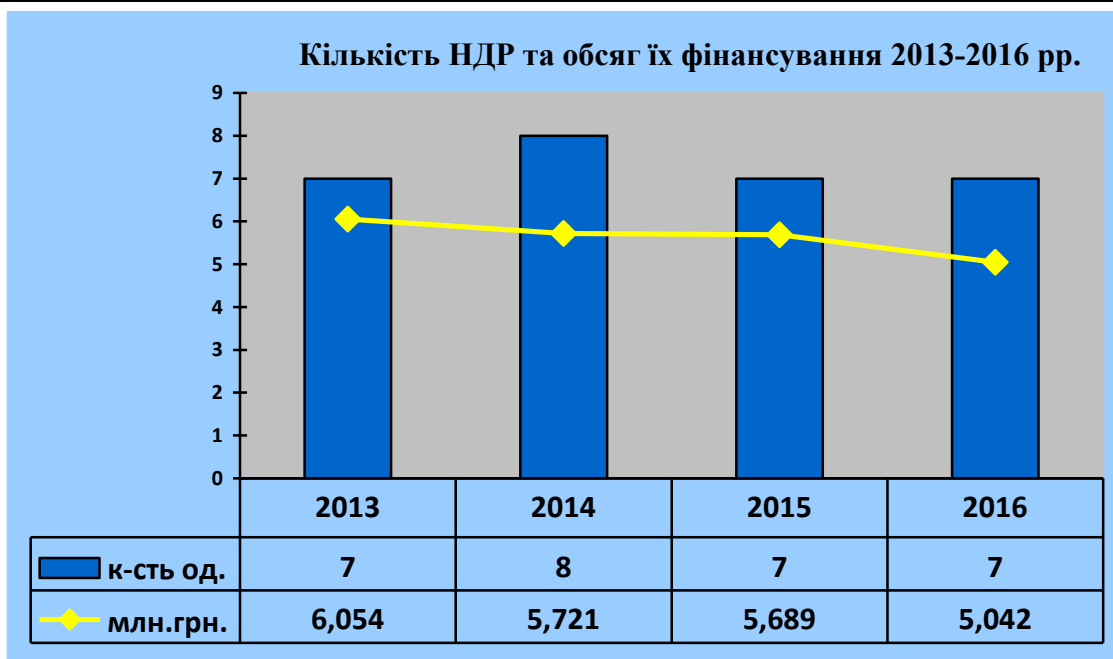
в) науково-педагогічні кадри (стисла аналітична довідка за останні 4 роки):

спостерігається позитивна тенденція щодо збільшення кількості наукових кадрів, які мають науковий ступінь докторів наук. В порівнянні з 2015 р. кількість докторів наук зросла на 28%, шляхом залучення сумісників. Молоді науковці до 35 років становлять 29% від загальної кількості науковців. 50% молодих науковців мають ступінь кандидата наук. Водночас зменшилась кількість наукових співробітників, що мають ступінь кандидата наук на 2%. На 40,7% зменшилась кількість молодих науковців (до 35 років), а також на 29% зменшилась кількість дослідників віком від 35 до 45 років. Середній вік виконавців науково-дослідних робіт 39,4 роки.

	2013	2014	2015	2016
Усього наукових співробітників	83	56	63	55
Доктори наук	10	4	5	5
Доктори наук (за сумісництвом)	0	1	0	2
Кандидати наук	23	26	25	24
Кандидати наук (за сумісництвом)	1	0	0	0
Член-кор. НАНУ	1	1	1	1
Професори	9	3	3	5
Доценти	2	1	1	1
Старші наукові співробітники	2	1	1	1
Молоді науковці:				
Доктори наук	0	0	0	0
Кандидати наук	8	9	10	8

г) кількість виконаних робіт та обсяги їх фінансування за останні роки

Категорія Робіт	2013		2014		2015		2016	
	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.	к-сть од.	тис.грн.
Фундаментальні	3	2906,0	6	3599,9	5	4132,433	7	5042,040
Прикладні	4	3148,5	2	2121,7	2	1556,372	0	0
Господогвірні	0	0	0	0	0	0	1	120,0

д) кількість відкритих у звітному році спеціалізованих вчених рад із захисту кандидатських дисертацій – 0;

кількість відкритих у звітному році спеціалізованих вчених рад із захисту докторських дисертацій – 0;

кількість захищених дисертацій – 4.

ж) найвагоміші результати фундаментальних та прикладних досліджень і розробок:

1) НДР "Культура як цілісність матеріального і духовного розвитку в умовах глобалізації та міжкультурної взаємодії"; керівник – Гримич Марина Віллівна;

«Антропологія трансформацій: українське суспільство в умовах глобалізації та міжкультурної взаємодії» – є новаторським дослідження з антропології трансформацій, в якому проаналізовано динаміку змін в культурі в урбаністичному, сільському та приміському середовищах України та діаспори, що відбулися під впливом глобалізаційних процесів. Доведено, що глобалізаційні процеси, з мейнстрімною ідеєю прозорості кордонів, витворення особистості нового типу – “людини світу”, з одного боку, виробляють універсальні ментальні та поведінкові моделі, які значною мірою уніфікують спосіб і стиль життя людини в різних регіонах. З іншого боку, ці процеси наштовхуються на масивний опір національних, етнічних, локальних спільнот, які намагаються виділитися з загальної уніфікованої глобалізацією маси, утримувати, демонструвати свою ідентичність, унікальність.

2) НДР "Соціальна історія XVI – XVII ст. як складова українського повсякдення ранньомодерної доби України"; керівник – Ворончук Ірина Олексіївна, д-р іст. наук., доц.

Створено **нову концепцію** становища українського селянства ранньомодерної доби. Віднайдені інвентарі маєтків приватних володінь протирічать загальновизнаним до цього часу висновкам щодо запровадження в українських землях, зокрема на Волині, в XVI ст. аграрної реформи. На підставі документальних матеріалів можна цілком однозначно стверджувати, що протягом XVI ст. аграрна реформа 1557 р. короля Жигмунта Августа II, відома під назвою «волочна поміра», яку пов’язують із значним зменшенням селянських наділів, а отже, обезземеленням селян, збільшенням податків і повинностей не знайшла поширення в українських землях. Вперше на підставі наративних та документальних джерел розглянуто демографічну ситуацію середини і другої половини XVII ст., пов’язану з добою Хмельниччини та Руїни. На підставі документального матеріалу створено статистичні таблиці про втрати мирного населення Волині внаслідок політичних і природних катаклізмів цього періоду.

II. Визначні результати фундаментальних досліджень у галузі суспільних і гуманітарних наук, зокрема наукові досягнення світового рівня

а) важливі результати за усіма закінченими у 2016 році фундаментальними НДР, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету

пріоритетний напрям: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

1) Соціальна історія XVI – XVII ст. як складова українського повсякдення ранньомодерної доби України.

Науковий керівник – Ворончук Ірина Олексіївна, д-р іст. наук., доц.

Обсяг фінансування: за весь період 1848,439 тис. грн., на 2016 рік – 633,250 тис. грн.

Науковий результат: одержано нове знання щодо соціальної структури українського соціуму XVI–XVII ст., зокрема таких станів, як шляхетство і селянство. Введення в науковий обіг значного масиву документального матеріалу дозволило конкретизувати соціально-ієрархічну структуру шляхетської верстви і виокремити в її середовищі окремі локальні групи: кланові, родинні, клієнтельні, сусідські та професійні. Доведено, що ранньомодерний комунікативний простір не був абсолютно замкнутим ані між окремими верствами, ані всередині самих станів. Їхній статус не був жорстко формалізований правом і спирався переважно на неформальні повсякденні соціальні зв'язки, які тим не менше були надзвичайно стійкими та реально структурували суспільство.

Новизна наукових результатів полягає в тому, що переглянуто висновки попередньої вітчизняної історіографії щодо панування малої нуклеарної родинної структури вже у XVI ст. і доведено існування великих родинних колективів, які склалися з кількох поколінь родичів: дідів, синів, онуків, братів рідних і стрієчних тощо. Заснована на принципі вільного займання цілинних земель дворищна система потребувала як для освоєння території, так і для ведення господарства великої кількості робітників, що консервувало велику патріархальну родину. Використання в селянських господарствах праці значного числа неспоріднених елементів: наймитів, челяді, підсусідків, коморників та ін. переконують, що селянське дворище становило широку домогосподарську структуру фермерського типу. Уперше за документами віднайдені невідомі раніше, категорії сільського населення: «слуги», челядь (вільна і невільна), наймити («хлопци», «дивки»), які працювали в селянських господарствах. Наявність цих груп сільського населення дозволяє зовсім по-новому кваліфікувати селянське господарство, переглянути його кількісні параметри та якісні характеристики. Розроблено нову стратифікацію селянського стану.

Науковий рівень та значимість отриманих результатів, їх отримано не на окремих поодиноких розрізаних даних, а на масовому документальному матеріалі (актових книгах), що забезпечує спостереження і аналіз багатьох явищ з погляду певних закономірностей існування тогочасного суспільства. Зокрема, висновки про соціальну вертикаль тогочасного суспільства, поєднану

знизу до верху підданськими стосунками і побудовану за принципом служіння вищому панові, цілком узгоджуються із загальними закономірностями організації ієрархічних структур ранньомодерних держав і відповідають сучасним європейським дослідженням.

Практичне застосування: результати НДР можуть бути використані фахівцями в галузі історії України, окремих галузей всесвітньої історії, а також широкого спектру науковців вітчизняної гуманітаристики, зокрема етнології, історичної антропології, демографії, генеалогії, історичної психології, конфліктології, історичної географії та ін. Матеріали можуть бути використані у навчальному процесі, зокрема у шкільних і вузівських підручниках, при розробці нових курсів лекцій, а також з виховною та просвітницькою метою під час відвідування музеїв та ознайомлення молоді з національними традиціями сімейного життя тощо.

2) Культура як цілісність матеріального та духовного розвитку суспільства в умовах глобалізації та міжкультурної взаємодії.

Науковий керівник - Гримич Марина Віллівна, д-р іст. наук, проф.

Обсяг фінансування: за весь період 2516,923 тис. грн., на 2016 рік – 968,143 тис. грн.

Науковий результат: Розроблено теоретичну концепцію впливу глобалізаційних процесів на українську культуру та її побутування в умовах міжкультурної взаємодії та її складових: сучасна методологія української гуманітарної науки в умовах глобалізації. Окремі положення концепції впливу глобалізаційних процесів на народну, популярну та професійну українську культуру. Описано етнокультурну специфіку аграрних міграцій назагал і українських зокрема, та визначено їхню відмінність від політичних, економічних. Простежено моделі адаптації української материнської культури до нових екологічних, соціокультурних умов еміграції та в діаспорному середовищі. Систематизовано і проаналізовано культурні поведінкові моделі людини в умовах війни і протестних рухів (на прикладі Другої світової війни та Євромайдану).

Новизна отриманих результатів полягає в тому, що дослідження української культури в умовах глобалізації, виконане із застосуванням соціоантропологічного підходу, що передбачає фокусування досліджень на носіях культур, їхніх повсякденних практиках й побуті, а також на продуктах їхньої діяльності.

Науковий рівень та значимість отриманих наукових результатів. Соціоантропологічний напрям дослідження дозволив охопити усі прошарки населення, незалежно від місця проживання (село – приміська зона – місто) та місця в соціальній ієрархії (від представників еліти до так званої “маленької людини” і навіть маргіналів), а також врахувати особливості етнічної культури в діаспорі. Відповідність отриманих результатів світовому рівню досліджень виявляється в тому, що ряд проектів виконані у міжнародному партнерстві та співробітництві, зокрема, з Альбертським університетом (Едмонтон, Канада), Центральною українсько-бразильською репрезентацією і Інститутом катехиток св. Ольги (Бразилія).

Практичне застосування: результати НДР можуть бути використані в науковій та освітній галузях.

3) Соціальна історія першої половини ХХ ст.: українське суспільство в міжвоєнний період та в умовах Великої Вітчизняної війни.

Науковий керівник – Фешовець О.В., канд. філос. наук.

Обсяг фінансування: за весь період 2470,82 тис. грн., на 2016 рік – 900,009 тис. грн.

Науковий результат: до наукового обігу введено раніше не актуалізовані документи щодо соціального статусу та адаптації населення України на окупованих територіях; щодо повсякденного життя населення м. Києва в умовах Другої світової війни; щодо умов соціальної адаптації таких соціальних груп як військові, військовополонені, остарбайтери; виявлено поведінкові стереотипи, комунікативні стратегії представників різних соціальних груп українського суспільства в умовах фронту, на окупованих територіях, у складі військових підрозділів в тилу; проаналізовано задіяність населення України у військових об'єднаннях, з'єднаннях і частинах, та їхній вплив на формування ЗСУ.

Новизна полягає в тому, що висвітлено особливості статусу різних соціальних груп населення в тому числі військовослужбовців та інших, пов'язаних із військовою справою. Поглиблено наявні наукові уявлення, а також отримано нові історичні знання про соціальну динаміку українського суспільства в умовах великих воєнних конфліктів новітньої доби. Розроблено методичні рекомендації для вивчення соціальної історії у міжвоєнний період та в роки Другої світової війни.

Науковий рівень та значимість обумовлена тим, що у науковий обіг введено значний масив архівних документів, які були раніше недоступні дослідникам.

Практичне застосування: наукові результати можуть бути використані при підготовці узагальнювальних наукових праць із соціальної й військової історії України, розробці навчальних курсів та спецкурсів з соціальних та військово-політичних аспектів вітчизняної історії ХХ ст.

б) найважливіші наукові результати отримані в результаті виконання перехідних науково-дослідних робіт:

4) Україна ХХ – початок ХХІ ст.: утвердження демократичних цінностей, розв'язання національних та державотворчих проблем.

Науковий керівник – Гай-Нижник Павло Павлович, д-р. іст. наук.

Обсяг фінансування: на 2016 рік – 902,319 тис. грн.

Науковий результат: на 2 етапі НДР головна увага була зосереджена на висвітленні досвіду та уроків державотворчих, суспільно-політичних процесів ХХ – поч. ХХІ ст., вивченні впливу етнонаціонального чинника (титульної нації) на становлення вітчизняної історико-політичної думки і розвиток державницьких проектів (моделей) на різних етапах історії України ХХ ст.

Показано правонаступництво, взаємозв'язок та спадкоємність не лише держаних утворень, а й суспільно-політичної і національно-державницької думки українців (партійних утворень, політичних організацій тощо) різних періодів історії України ХХ – ХХІ ст. та різних поколінь.

Новизна отриманих результатів полягає у вивченні особливостей національного державотворення та утвердження демократичних цінностей з огляду на україноцентричні та державницькі концепції і процеси. Висвітлюється роль саме української (україноцентричної) думки щодо державного будівництва і місце у державотворчому процесі титульної (української) нації. І не лише у політичному аспектах, а й у сфері суспільно-громадській, соціально-економічній та морально-духовній.

Науковий рівень та значимість: НДР здійснювалася на основі науково-критичного аналізу із застосуванням як загальнонаукових, так і спеціальних методів та принципів наукового пізнання, що дозволило з'ясувати передумови, зміст, цілі, характер, напрями і форми встановлення демократії як форми суспільного ладу, а також дослідити механізми розв'язання питання національного державотворення в Україні впродовж ХХ – на початку ХХІ ст.

Практичне застосування: результати НДР використовуються в галузях освіти, науки, культури, політики, державотворення. Вони мають важливе значення для здійснення перетворень як в духовній, так і практичній сферах, у т.ч. для формування світогляду, національної самосвідомості української людини й української спільноти, вироблення методології соціальної дії (розробленні ідеології, стратегії, політики), забезпечення соборності України.

Одержані нові наукові знання широко оприлюднені, розміщені у веб-ресурсах, пропонуються органам найвищої державної влади для управлінських рішень, використовуються для підготовки кадрів найвищої кваліфікації, у школах та вишах для написання рефератів, виконання кваліфікаційних робіт тощо.

5) Україна й українство в етнокультурних процесах світу

Науковий керівник – Баран Володимир Данилович, д-р. іст. наук, проф.

Обсяг фінансування: на 2016 рік – 744,846 тис. грн.

Науковий результат: на другому етапі дослідження головна увага була зосереджена на аналізі ключових проблем палеоетнології території України в передісторичну та ранньоісторичну добу, вивченні етнокультурних процесів на теренах України в V – XIV ст., розкритті змісту і наукового потенціалу вітчизняних концепцій походження українського етносу, інтерпретації етнокультурних процесів на території України у світлі новітньої суспільно-історичної реальності, висвітлено динаміку етнічної структури населення України в контексті історичного розвитку від межі XIX – ХХ ст. до сьогодення.

Новизна отриманих результатів полягає в тому, що досліджуючи різноманітні теорії етогенезу українців, розкрито зміст і науковий потенціал вітчизняних концепцій походження українського народу та систематизовано основні концепції етнічного розвитку населення давньої України.

Науковий рівень та значимість обумовлена системним поєднанням емпіричних і польових археологічних досліджень. Так вивчаючи етнокультурний розвиток на українських етнічних землях, в українознавчих студіях поєднано аналіз археологічних досліджень з комплексним теоретичним осмисленням етнокультурних процесів на території України від рубежу ер і до XIII – XIV ст.

Практичне застосування ґрунтується на порівняльному аналізі здобутків сучасних вітчизняних і зарубіжних досліджень із зазначеної тематики. У теоретичному дискурсі отримані результати можуть бути використані вченими (українознавцями, етнологами, істориками, мовознавцями, соціологами, політологами, філософами та ін.) для написання наукових праць і навчальних підручників та посібників. У практичній площині отримані результати слугуватимуть матеріалом для поглибленого розроблення концепцій етнокультурних процесів на теренах України.

б) Україна перед гуманітарними викликами та загрозами сучасності: соціально-філософський аналіз

Науковий керівник – Терлецький Віталій Михайлович, к-р філос. наук

Обсяг фінансування: на 2016 рік – 427,863 тис. грн.

Науковий результат: На першому етапі дослідження головна увага була зосереджена на уточненні поняттєвого каркасу і категоріального апарату дослідження, розробці теоретико-методологічної основи для подальшої реалізації наступних етапів НДР. Також дослідження було сфокусовано на тих гуманітарних викликах, які постали перед українським суспільством у зв'язку із зовнішніми загрозами для його існування, що логічно передбачало реконструкцію історичного досвіду українського державотворення. Окремим аспектом цього етапу стало зібрання і опрацювання багатоманітного історичного матеріалу про етнічний склад населення Криму в XIX ст.

Новизна отриманих результатів полягає в розробці методології соціально-філософського аналізу, яка містить у собі комплексний підхід до аналізу окремих проявів викликів та небезпек у їхньому зв'язку з екзистенційними, соціальними та культурно-цивілізаційними вимірами гуманітарного простору України.

Науковий рівень та значимість: ґрунтується на компаративному аналізі сучасних вітчизняних та зарубіжних досліджень із аналогічної проблематики. Хоча переважна більшість науковців відзначають вагомість загроз і небезпек в гуманітарній сфері, але ця проблема не розглядається комплексно. Передусім на базі міждисциплінарної методології український соціум досліджений із системної точки зору, в його цілісності і взаємозалежності його структурних елементів.

Практичне застосування: як науково обґрунтована система положень для органів законодавчої та виконавчої влади стосовно локалізації та мінімізації небезпек та загроз у гуманітарній сфері; як теоретичне підґрунття для експертних висновків відносно проблем тимчасово окупованих територій; як змістовно багатий і оригінальний матеріал для вдосконалення або створення нових курсів і дисциплін, що торкаються гуманітарних проблем сучасності в освітній сфері.

7) Гуманітарні аспекти воєнно-політичної кризи в Криму та Донецькому краї

Науковий керівник – Зінченко Арсен Леонідович. док. іст. наук., проф.

Обсяг фінансування: на 2016 рік – 465,610 тис. грн.

Науковий результат. Проаналізовано соціокультурні та ментальні наслідки русифікаційної політики в Донецькому краї в добу тоталітаризму; розкрито історичні корені та сучасні тенденції формування української, кримськотатарської ідентичностей та їхнього протистояння російсько-імперській ідентичності; охарактеризовано особливості та наслідки діяльності комуністичних владних структур в реалізації національної політики в Криму, зокрема в створенні й функціонуванні мережі освітніх установ та закладів культури, розкрито політичну й законодавчу складові проблеми правового статусу кримськотатарського народу як корінного народу України, охарактеризовано діяльність громадських організацій та політичних партій кримських татар, охарактеризовано ідеологічну спрямованість соціальної політики християнських релігійних спільнот в Донецькому краї, канали поширення ідеології «руського мира» в її релігійному вимірі; розкрито інформаційну місткість ресурсів ЗМІ Російської Федерації та властей окупованих регіонів Донецького краю для вивчення ситуації в системі освіти й культури в ОРДЛО, з'ясовано механізми руйнування українського освітнього та культурного простору та викорінення української соціокультурної ідентичності, проаналізовано тенденції протидії політиці окупаційних властей в освітянському середовищі.

Новизна отриманих результатів полягає в тому, що до опрацювання залучено репрезентативний корпус нових джерел (узагальнювальні документи профільних відомств України, чільних засобів ЗМІ, офіційні електронні ресурси окупаційних властей, матеріали соціопитувань), виявлено історичні та сучасні тенденції протистояння української, кримсько-татарської та радянсько-імперської ідентичностей.

Науковий рівень та значимість: забезпечується використанням належної повноти джерел та сучасних методик соціологічного, контент-аналізу пресових матеріалів та публічних виступів, синхронного та діахронного підходів до аналізу соціокультурних трансформацій в Донецькому краї та Криму.

Практичне застосування: розроблення сучасної ефективної гуманітарної й інформаційної політики держави загалом та в окремих регіонах та стратегії реінтеграції окупованих території в соціокультурний простір України; розроблення перспективних методик національно-патріотичного виховання.

III. Найважливіші результати прикладних досліджень, конкурентоспроможні прикладні розробки та новітні технології за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки, обов'язково зазначити підприємства і організації, на яких здійснювалася апробація, випробування, та які можуть бути зацікавлені у їх використанні.

а) У звітному періоді закінчених у 2016 році прикладних НДР, які виконувались за рахунок коштів державного бюджету немає.

б) У звітному періоді перехідних прикладних НДР немає.

IV. Розробки, які впроваджено у 2016 році за межами ВНЗ або НУ.

№ з/п	Назва та автори розробки	Важливі показники, які характеризують рівень отриманого результату; переваги над аналогами, економічний соціальний ефект	Місце впровадження (назва організації, відомча належність, адреса)	Дата акту впровадження	Практичні результати, які отримано ВНЗ/науковою установою від впровадження (обладнання, обсяг отриманих коштів, налагоджено співпрацю для подальшої роботи тощо)
1	2	3	4	5	6
1	<p>Науковий проект «Антропология простору: культурний ландшафт Києва та околиць» (М.Гримич, О.Соболева, О.Овсіюк, Т.Полек, О.Брайченко, Ю.Буйських)</p>	<p>Наукова розробка перебуває в тренді сучасної науки і співзвучна з такими актуальними дослідницькими напрямами, як антропология міста, антропология простору, міський фольклор, урбанізація, руралізація. Проект уможливорює незаангажований погляд на культурний ландшафт та соціальну реальність українських міст, сіл, містечок, що дозволяє вийти на новий рівень розуміння української культури та української історії.</p>	<p>1) Національний музей історії України, Міністерство культури України, 01001, м.Київ, вул.Володимирська, 2</p> <p>2) Вінницький державний педагогічний університет ім. Михайла Коцюбинського, Міністерство освіти і науки України, 21100, м. Вінниця, вул. Острозького, 32</p> <p>3) НВК «Гуманітарна гімназія «Гармонія», 02192, м. Київ, вул. Жмаченка, 14</p>	<p>Довідка про впровадження від 31.01.2017 № 81</p> <p>Довідка про впровадження від 30.01.2017 № 17/03</p> <p>Довідка про впровадження від 30.01.2017 № 9</p>	<p>Проведення науково-освітнього публічного заходу для представників наукової спільноти, в т.ч. – працівників музею. Публічний захід проведено з нагоди Міжнародного дня музеїв-2016, в межах міжнародної теми 2016 року «Музеї та культурний ландшафт». Науковий продукт, створений фахівцями НДІ Українознавства, враховано при підготовці державних програм, що виконуються в Національному музеї історії України. Тематична етнографічна практика за проблемою «Антропология простору Вінничини» студентів II курсу ФІЕП (липень 2016 р., 4 групи, 93 студенти) Керівники практики: д.і.н., проф. Легун Ю.В. (сумісник, директор Держархіву Вінницької обл.); д.і.н., доц. Кароєва Т.Р.; к.і.н., доц. Жмуд Н.В., к.і.н., ст.викл. Гребеньова В.О. (наказ №412 від 14.06.16 р.) на базі м. Вінниці та сіл Вінницького р-ну. Проведення</p>

					науковим співробітником відділу культурологічних досліджень НДІУ, к. і. н. Т. Полек інтерактивної студії з урбаністики для учнів 6–10 класів
2	Низка досліджень, виконаних у межах сучасних наукових напрямків - культурна антропологія, антропологія релігії, історія повсякденності, дослідження пограниччя, антропологія простору, медична антропологія та дослідження культурного ландшафту. (М.Гримич, О.Соболева, О.Овсіюк, Т.Полек, О.Брайченко, Ю.Буйських)	Удосконалено методичку проведення етнографічних експедицій та опрацювання матеріалів (з наукових напрямків - культурна антропологія, антропологія релігії, історія повсякденності, дослідження пограниччя, антропологія простору, медична антропологія та дослідження культурного ландшафту).	Вінницький державний педагогічний університет ім. Михайла Коцюбинського, Міністерство освіти і науки України, 21100, м. Вінниця, вул. Острозького, 32	Довідка про впровадження від 30.01.2017 № 17/03	1) Усноісторичні дослідження зі студентами-істориками (ОКР «спеціаліст») феномену жебрацтва (в умовах Вінниці) під керівництвом к.і.н., доц. Жмуд Н.В.; 2) 14-15 травня 2015 р; проведено І, а 7-8 квітня 2016 р. ІІ Всеукраїнських науково-теоретичних семінарів з циклу «Повсякденність: візії та смисли». 3) стажування у Науково-дослідному інституту українознавства викладачів кафедри історії та культури України факультету історії етнології та права к.і.н., ст.викл. Гребеньової В.О. та к.і.н., ст.викл. Батиревої І.М. (наказ №682-ос від 29.12.16 р.)
3	Дослідження проблеми суперечливих пам'ятей (Ю.Буйських)	Наукова розробка перебуває в тренді сучасної науки. Дослідження «постколоніальних» травм та конфліктів пам'ятей є актуальним сучасним дослідницьким напрямом. Значення цього дослідження для української науки та суспільства підвищується тим, що польсько-українські відносини у минулому та взаємні	Національний музей історії України, Міністерство культури України, 01001, м.Київ, вул.Володимирська, 2	Довідка про впровадження від 31.01.2017 № 82	Результатом впровадження наукового продукту було проведення публічної лекції Ю. Буйських «Сусіди / Sąsiedzi: антропологія польсько-українського пограниччя», що відбулась в межах програми освітніх заходів Національного музею історії України, покликаних сприяти висвітленню складних питань історичного минулого. Згаданий продукт також

		«постколоніальні» травми впливають на життя сусідів по обидва боки кордону і нині.			враховано при підготовці оновлення експозиції Національного музею історії України у частині висвітлення історії ХХ ст.
4	Нові підходи до викладання та популяризації українських культурних надбань як у традиційному, так і в сучасному їх побутуванні, що зумовлено психологічними, соціальними, інтелектуальними потребами покоління-Z, для яких сприйняття себе у світі кардинально відрізняється від попередніх поколінь (А.Зінченко).	Впровадження у навчальний процес українознавчої складової, в системному діалозі і взаємодії європейських та українських духовних цінностей – основоположних принципів європейської інтеграції.	НВК «Гуманітарна гімназія «Гармонія», 02192, м. Київ, вул. Жмаченка, 14	Довідка про впровадження від 30.01.2017 № 9	Участь та наукова підтримка заступника директора НДІУ А. Зінченка у XVII Всеукраїнській конференції учнів асоційованих шкіл ЮНЕСКО «Українсько-європейські ініціативи в освітньому просторі: ціннісна парадигма»; консультації наукових співробітників НДІУ щодо функціонування авторської студії «Шляхами Павла Чубинського» у навчальному процесі гімназії
5	Чортківська офензива. – Львів: видавництво «Астролябія», 2015, 2016 (Дедик О.)	Досліджено та відтворено наступальну операцію Галицької Армії в червні 1919 р. тактичні бої та сутички із зазначенням точних місць, де вони відбувалися, перелік підрозділів, які брали в них участь, а також кількість втрат.	Комунальне підприємство львівської обласної ради «Доля», м. Львів, вул. В. Винниченка, 14	Довідка про впровадження	Використовується з метою проведення пошуку, дослідження, ексгумації та перепоховання осіб, які загинули чи померли внаслідок бойових дій, політичних репресій та депортацій, введення обліку, впорядкування та збереження поховань і меморіальних цвинтарів.
6	Українське повсякдення ранньомодерної доби. Збірник документів. Випуск І. Волинь XVI ст. – К.: «Фенікс», 2014. – 739 с. (І. О. Ворончук, М. Б. Висотін, В. В. Безпалько, М. М. Кучерук, Ю.І. Чубик).	1. Комплексний контент-аналіз масиву актового документального матеріалу з історії українського повсякдення ранньомодерної доби, теоретичні положення вступної статті та розлогий науково-довідковий апарат дозволяють краще орієнтуватися щодо нового для	Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, 49010, м. Дніпро, 10, пр. Гагаріна, 72	Довідка про впровадження від 25 січня 2017 р. №85-904-1	Кафедра історіографії, джерелознавства та архівознавства історичного факультету розширила лекційний курс з дисципліни «Спеціальні історичні дисципліни» (2 курс), «Основи антропології» (3 курс), а також використовує на практичних заняттях

	вітчизняної науки напряму – історія повсякдення.			з курсу «Історичне джерелознавство: методика джерелознавчого дослідження» (3 курс).
	2. Даний збірник актуалізує історію повсякдення, що, як галузь гуманітарної, науки перебуває на стадії становлення, та компенсує недостатність публікацій джерельної бази з різних аспектів цієї проблеми	Східноєвропейськи й національний університет імені Лесі Українки, 43025, м. Луцьк, просп. Волі, 13	Довідка про впровадження від 30.01.2017 №03- 38/03/276	Викладачі історичного факультету використовують у навчальному процесі, а саме під час викладання нормативних дисциплін «Історія України нового часу» та вибіркових курсів «Історія Волині», «Україна і Європа пізнього середньовіччя», «Дискусійні питання історії України нового і новітнього часу», а студенти під час написання курскових, дипломних і магістерських робіт.
	3. Розроблено методику вивчення документальних джерел масового характеру, зокрема актових книг городських і земських судів з погляду історії українського повсякдення ранньомодерної доби. Актуалізовано необхідність створення документальної бази з історії людської буденності в її історико- культурних, соціальних, конфесійних, етнічних контекстах.	Державний центральный історичний архів України в м. Києві, Київ, вул. Головка 9.	Особисті контакти наукових співробітників в	Розроблена методика використовується науковими співробітниками ЦДІАК України.
	Широка джерельна база, теоретичні положення та солідний науково- довідковий апарат, що включає декілька словників, зокрема матеріальних	Львівський національний університет ім. Івана Франка. 79000, м. Львів, вул. Університетська, 1	Довідка про впровадження 02.02.2017 №437-11	Використовується на історичному факультеті викладачами кафедри давньої історії України та архівознавства, зокрема у курсах: «Пізньюсередньовіччя»

		реалій того часу, розкривають різноманітні соціальні практики українського повсякдення ранньомодерної доби.			а та ранньомодерна історія України» (проф. Р.М. Шуст), «Джерелознавство історії України» (доц. О.О. Вінниченко), «Пізньюсередньовічна та ранньомодерна церква України» (доц. А.Є Заяць), «Міське суспільство Правобережної України XV–XVII ст. (доц. А. Є. Заяць).
		Актуальність створеного наукового продукту полягає у необхідності розширення джерельної бази з проблем соціальної історії.	Національний університет «Острозька Академія». 35800, Рівненська обл., м. Острог, вул. Семінарська, 2.	Довідка про впровадження від 31.01.2017 №9	Науковий продукт упроваджено в лекційні курси, що читаються викладачами кафедри історії факультету міжнародних відносин, зокрема: «Українські землі XVI–XVIII ст.», «Проблеми соціально-економічної історії України в XVI–XVII ст.», «Українське суспільство ранньомодерної доби» та «Спеціальні історичні дисципліни.
7	Стаття «Про початок історії міста Славути, або коли і ким воно було засноване» // «Українознавство», 2016. – № 2 (59). – С. 37–51. (І. О. Ворончук)	На підставі віднайденого документального матеріалу встановлено, що місто Славути бере початок з 1617 р., коли вперше задокументовано існування села Деражня Воля, на місці якого воно виросло. Засновником міста був представник впливового князівського роду, краківський каштелян Януш Острозький.	Міська рада міста Славути 30000 Хмельницька обл., м. Славути, вул. Соборності, 7	Лист-прохання голови Славутиської міської ради В. Б. Сидора № 04-29/632 від 17.03.2016 р. Лист-подяка голови Славутиської міської ради В. Б. Сидора № 04-29/2617 від 15.12.2016 р.	На підставі цього міська рада і музей міста Славути прийняли рішення про проведення наукової конференції, присвяченої 400-річчю виникнення міста.

V. Інформація про діяльність структурного підрозділу з комерціалізації науково-технічних розробок.

У структурі НДІУ на 2016 р. відповідний підрозділ з комерціалізації не передбачений через обмежене фінансування.

VI. Список наукових праць, опублікованих та прийнятих редакцією до друку у 2016 році у зарубіжних виданнях, які мають імпакт-фактор

№ з/п	Автори	Назва роботи	Назва видання, де опубліковано роботу	Том, номер (випуск, перша-остання сторінки роботи)
Статті				
1	Терлецький В.М.	Межі і можливості методу дослідження констеляцій	Sententiae	2016. – № 1. – С. 169-178
2	Фігурний Ю.С.	Аналіз українського етнокультурного розвитку й етнічних процесів у першій половині XVII ст.	ScienceRise	vol 12/1(29). – 2016.- С.22-26
3	Ціпко А.В.	Духовний чин «Київського тексту» в давньоруській словесності	Black sea scientific journal of academic research.	2016. May-June. – V. 13. – I. 03. – P. 34 –37
4	Ціпко А.В.	Україна і християнський Схід: ієротопійне структурування смислів	Black sea scientific journal of academic research.	2016. March-April. – V. 29. – I. 3. – P. 49 –54
5	Дзира О.І.	The foundation of sources for the study of the Canadian immigration policy relating to the Ukrainian immigrants in 1918–1939	Človek a spoločnosť (Košice)	2016. – Ročník 19. – № 2. – P. 68–80.
6	Толочко Д.В.	Knowledge of history as a way of counteracting war propaganda and protecting state sovereignty	Danubius (Galati)	2016. – № XXXIV. – P. 291–296.
7	Ярошинський О.Б.	Comprehending by youth in the Diaspora of their's appointment in the combating by the Ukrainian people for his independence (1960s Years)	Scientific Journal «ScienceRise» (Kharkiv)	2016. – Vol. 12/1(29). – P. 26–30.
Статті, прийняті редакцією до друку				
8	Полек Т.В.	Теоретико-методологічні засади дослідження сільської молоді в умовах пострадянського міста: антропологічний вимір	Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету. Серія: Історія.	2016 р. – Вип. 25

9	Соболева О.В.	Інтерпретація роботи в «полі» в професійній діяльності українських зоологів	Сторінки історії	2016, № 43.
---	---------------	---	------------------	-------------

VII. Відомості про науково-дослідну роботу та інноваційну діяльність студентів, молодих учених (коротко описати діяльність Ради молодих учених тощо).

Рада молодих учених створена рішенням Вченої ради НДІУ від 26.04.2016 протокол № 3. До складу ради входить 14 осіб. У 2016 р. молоді науковці Інституту опублікували 2 монографії, опублікували 17 наукових статей, з них 4 статті у зарубіжних виданнях, що індексуються у міжнародних БД, взяли участь у 11 наукових заходах. Наукова діяльність молодих учених здійснюється за такою тематикою: військово-політична думка ЗУНР; фронтовий побут особового складу РСЧА; становище військовополонених; статус української діаспори; корейська етнічна спільнота в Україні; національна ідентичність в сучасному українському суспільстві. Розроблено та подано науковий проект «Сучасне українське суспільство в умовах конфлікту: міграції, повсякдення та міжкультурна взаємодія» на конкурс оголошений МОН. Висунули на премію Президента України для молодих учених кандидатуру с.н.с., к.і.н. О.В. Соболевої. Запроваджено з 2017 р. в журналі «Українознавство» рубрику «Сторінка молодого вченого».

Роки	Кількість студентів, які беруть участь у наукових дослідженнях (відсоток від загальної кількості студентів)	Кількість молодих учених, які працюють у ВНЗ або науковій установі	Відсоток молодих учених, які залишаються у ВНЗ або установі після закінчення аспірантури
2013	0	23	0%
2014	0	19	0%
2015	0	27	1%
2016	0	16	0%

Внутрішніми стимулюючими заходами та відзнаками

За успіхи, досягнуті в науково-дослідній роботі, науковців морально заохочують: оголошують подяку, нагороджують дипломами та грамотами.

VIII. Наукові підрозділи, їх напрями діяльності, робота з замовниками.

Відділ історичних студій досліджує передумови, зміст, цілі, характер, напрями і форми встановлення демократії як форми суспільного ладу, а також вивчає механізми розв'язання національних та державотворчих проблем в Україні впродовж ХХ – на початку ХХІ ст.

Відділ історичних пам'яток досліджує актуальні проблеми українського повсякдення та соціальної історії ранньомодерної доби.

Відділ української етнології досліджує основні тенденції формування

українського етносу в контексті динаміки етнокультурних процесів європейських народів.

Відділ культурологічних досліджень працює в рамках наукової дисципліни соціальна антропологія, вивчає вплив процесів глобалізації на українську культуру, її побутування в умовах міжкультурної взаємодії та міжнаціонального культурно-цивілізаційного фронтиру.

Відділ філософії та геополітики досліджує виклики та загрози сучасності у гуманітарній сфері України в їхньому зв'язку з геополітичною позицією держави, культурно-цивілізаційним вибором українського народу, постійними змінами в інформаційному та освітньому просторі сучасного глобалізованого світу.

Відділ освітніх технологій та популяризації українознавства розробляє наукові програми та рекомендації, впроваджує практичні заходи для реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді; забезпечує освітні контакти з українською діаспорою, змістовно наповнює та впроваджує українознавчу складову в системі середньої освіти, бере участь в розробці наукових тем інституту (Гуманітарні аспекти воєнно-політичної кризи в Криму та Донецькому краї) розробляє систему популярних українознавчих студій через Інтернет-сайт Інституту, соціальні мережі.

Відділ української філології досліджує взаємодію усної та писемної словесності в давньо- та середньовічному українському соціокультурних контекстах, динаміку формування національної ідентичності у протистоянні імперської ідентичностей, у соціокультурних процесах ранньомодерної доби, бере участь в розробці планових тем НДІУ (Гуманітарні аспекти воєнно-політичної кризи в Криму та Донецькому краї).

Відділ інформаційного забезпечення та наукових комунікацій організовує збір інформації в електронному вигляді згідно з установленим порядком, впроваджує телекомунікаційні технології, системи баз даних з метою інформатизації діяльності структурних підрозділів Інституту. Забезпечує редагування і випуск паперового та електронного варіантів квартальника «Українознавство», забезпечує своєчасне оновлення інформації на офіційному сайті Інституту.

Відділення «Центр українських військових традицій та патріотичного виховання» досліджує соціальну історію українського суспільства в міжвоєнний період та в умовах Другої світової війни.

Відділення «Гуцульщина» здійснює експедиційні дослідження з метою вивчення культурної спадщини та самобутності етнокультури Гуцульщини як невід'ємної складової української національної культури.

ІХ. Наукове та науково-технічне співробітництво із закордонними організаціями.

В Інституті існують різні форми міжнародного співробітництва: офіційно укладені в попередні роки договори про співробітництво Науково-дослідного інституту українознавства із закордонними науковими установами, а саме з Гомельським державним університетом імені Франциска Скорини (Гомель,

Білорусь), Тбіліським державним університетом ім. І. Джавахішвілі (Тбілісі, Грузія), Міжрегіональною громадською організацією "Наукове товариство українців ім. Т.Г.Шевченка" (Уфа, Республіка Башкортостан), що потребують практичного наповнення і поглиблення. Угоди спрямовані на виконання проектів укладені з Українським Вільним Університетом (Мюнхен, Німеччина).

Особисті контакти наукових співробітників Інституту із зарубіжними науковими закладами, що передбачає участь у конференціях, публікацію наукових праць, стажування та гранти. Домовленості щодо виконання проектів, насамперед видання наукових праць, укладені з Архівом українського фольклору Богдана Медвідського, Альбертським університетом (Едмонтон, Канада), українсько-аргентинською репрезентацією товариством «Просвіта» (Аргентина), Центральною українсько-бразильською репрезентацією і Інститутом св. Ольги (Прудентополіс, Бразилія).

Наприклад, п.н.с., д.і.н., проф. Гримич М.В. дослідила українсько-канадську фольклористику крізь призму постаті Б. Медвідського, що дозволило їй показати, на конкретному прикладі, взаємодію двох культур у фольклорі.

Впродовж листопада 2016 – лютого 2017 рр. с.н.с. відділу історичних студій, к.і.н. Т. Шевченко перебуває у відрядженні на стажуванні в м. Мюнхен. Під час наукового стажування передбачено вивчення зарубіжної історіографії, яка стосується соціальної історії, повсякдення, публічного та приватного життя, стратегій виживання непролетарських прошарків міського населення в Україні 1920 – 1930-х рр.

21–22 квітня 2016 р. виступили та опублікували статі у матеріалах конференції «Білорусь і сусіди: шляхи формування державності, міжнаціональні та міждержавні відносини» (м. Гомель) н.с. відділу української етнології О. Чирков, с.н.с. відділу філософії та геополітики к.і.н. Лебедева Ю.О.

У міжнародній науковій співпраці акцент робитиметься на особисті контакти наукових співробітників та міжнародні проекти наукових відділів. Водночас це не виключає можливості загальноінститутських проектів, які здійснюватимуться із залученням зарубіжних партнерів.

Країна партнер (за алфавітом)	Установа - партнер	Тема співробітництва	Документ, в рамках якого здійснюється співробітництво, термін його дії	Практичні результати від співробітництва
Білорусь	Гомельський державний університет імені Франциска Скорини	Координація досліджень з проблем історії та змісту національної освіти і видання спільних монографій, збірників статей, документальних публікацій,	Угода про співпрацю від 13 лютого 2012 р. на 5 років	Участь у конференціях, видання статей: 21–22 квітня 2016 р. міжнародна наукова конференція «Білорусь і сусіди: шляхи формування державності,

		проведення спільних наукових конференцій і семінарів, обмін науковими матеріалами та літературою, інформаційними електронними базами		міжнародні та міждержавні відносини», м. Гомель.
Канада	Архів українського фольклору Богдана Медвідського, Альбертський університет (Едмонтон)	Сприяння в організації видання наукових монографій, збірників статей тощо	Особисті контакти наукових працівників Інституту	Дослідження українсько-канадської фольклористики крізь призму постаті Б.Медвідського дозволило д.і.н., проф. М. Гримич показати, на конкретному прикладі, взаємодію двох культур у фольклорі.
Німеччина	Український Вільний Університет (Мюнхен)	Сприяння в організації видання праць учених і педагогів, популяризації, поширенні та використанні інформації про сучасні наукові досягнення в науковому середовищі як України, так і Федеративної Республіки Німеччина	Угода про співпрацю від 10 жовтня 2012 р. на 5 років	Листопад 2016 – лютий 2017 с.н.с к.і.н. Шевченко Т. відряджена у м. Мюнхен у зв'язку зі стажуванням. Завідувач відділення «Центр українських військових традицій та патріотичного виховання», к.філос.н. О. Фешовець на запрошення УВУ викладає на філософському факультеті

Х. Інформація про наукову та науково-технічну діяльність, що здійснювалась спільно з науковими установами Національної академії наук України та національних галузевих академій наук.

Впродовж 2016 р. НДІУ був організатором 9 та співорганізатором 21 наукового та науково-освітнього заходу. Інститут співпрацював з органами центральної виконавчої влади, дипломатичними представництвами, ВНЗ, ЗОШ, бібліотеками, музеями, видавництвами, національними та історико-

культурними заповідниками. Продовжувалася співпраця з Українським інститутом національної пам'яті тощо. Представники вищезазначених установ разом з НДІУ здійснили такі наукові заходи:

1) Центр українських військових традицій та патріотичного виховання Науково-дослідного інституту українознавства спільно з Посольством Турецької Республіки в Україні, Львівським національним університетом ім. І. Франка та Львівським мілітарним альманахом «Цитаделя» провели у Львові Наукову конференцію з нагоди 100-х роковин участі турецького війська в бойових діях у Галичині 1916-1917 рр.;

2) 3 лютого 2016 року в Київському міському будинку вчителя відбулися ІІІ Бандерівські читання, приурочені 75-й річниці Акта відновлення української державності та 25-й річниці Незалежності України. Тема читань: «Візія Української держави в ідеології українського націоналізму»;

3) 29 – 30 червня 2016 р. у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка відбулася Міжнародна наукова конференція «Український визвольний рух 1920–1950-х років: ідея державності та її реалізація», присвячена 75-річчю Акта відновлення української державності та 25-й річниці Незалежності України;

3) 23 вересня 2016 року у Шевченківському національному заповіднику, м. Канів, відбулася міжнародна наукова конференція «Тарас Шевченко і Михайло Грушевський: у пошуках шляху до незалежної України» в рамках відзначення 150-річчя від дня народження Голови Української Центральної Ради, визначного українського історика і громадського діяча М. Грушевського;

4) 20 жовтня 2016 року в Києві у НДІУ відбулася Всеукраїнська наукова конференція «Ідейно-філософські та соціальні концепти мобілізації українства середини ХІХ – ХХ ст.», присвячена 170-річчю Кирило-Методіївського братства;

5) 17 листопада 2016 року в Києві у Будинку вчителя відбувся науково-методичний семінар для вчителів історії та українознавства на тему «Суспільно-політичні та методичні аспекти вивчення проблематики Голодомору 1932 – 1933 років», присвячений особливостям вивчення та викладання теми Голодомору в школі.

ХІ. Заходи, здійснені спільно з облдержадміністраціями або Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями та спрямовані на підвищення рівня ефективності роботи науковців для вирішення регіональних потреб.

Впродовж 2016 р. структурний підрозділ НДІУ відділення «Гуцульщина» спільно з Верховинською райдержадміністрацією здійснили низку заходів, а саме:

12 лютого 2016 р. в рамках робочої зустрічі на тему: «Програма прикордонного співробітництва Румунія – Україна – 2020» за участі Генерального консула Румунії Елеонори Молдаван із доповідями виступили Зеленчук І. М. «Проект: Міжнародний культурно-інформаційний центр:

«Добросусідство України і Румунії» та Зеленчук Я. І. «Результати науково-дослідної експедиції, проведеної на території Марамурешу в Румунії».

24 лютого 2016 р. Зеленчуком М.І. представлено проект туристичного маршруту: «Слідами Лесі Українки в Гуцульських Карпатах» на Науково-практичній конференції «Леся Українка і Гуцульщина», присвяченій 145-річчю від дня народження Лесі Українки. Зеленчук Я.І. виступив із доповіддю на тему «Історія Буркутського водолікувального закладу на Верховинській Гуцульщині».

Впродовж березня 2016 р. підведено підсумки зльотів-конкурсів, проведених на кушах ХІХ зльоту обдарованої учнівської молоді Верховинської Гуцульщини, що відбувся в Ільцівському, Гринівському, Устеріцькому, Верховинському, Красноільському освітньому окрузі, а також в Криворівнянській ЗОШ І-ІІІ ст. ім. М. Грушевського. На конкурс було подано та прорецензовано 103 учнівські проекти.

24 червня 2016 р. представлено проект «Село Криворівня – саморідний музей Гуцульщини під відкритим небом» на Виїзному засіданні Комісії культури і духовності Верховної Ради України. Зеленчук І.М. представив науково-практичну розробку на тему «Національна історико-культурна заповідна територія: Криворівня гуцульське село-музей під відкритим небом». Визначено 60 цінних об'єктів історії і культури села Криворівня та нанесено їх на «Карту земель Криворівнянської сільської ради». Підготовлену «Карту цінних об'єктів історії і культури села Криворівня» надіслано Комісії культури і духовності Верховної Ради України.

17 серпня 2016 р. представлено наукову розробку Зеленчук Я.І., Зеленчук І.М. «Визначні місця Верховинського району Івано-Франківської області», до 25-річчя Незалежності України. Розроблено туристичні карти та Перелік визначних місць 42 населених пунктів Верховинського р-ну.

Розроблено етносоціальний освітній проект «Гірське агрогосподарство Гуцульських Карпат» (Зеленчук І.М., Зеленчук Я.І.), який схвалило представництво Корпусу Миру США в Україні. Починаючи із 1 вересня 2017 р. проект буде впроваджено у навчальний процес Криворівнянської ЗОШ І-ІІІ ст. ім. М. Грушевського, у 10 класі викладатиметься предмет «Основи гірського агрогосподарства».

ХІІ. Відомості щодо поліпшення рівня інформаційного забезпечення наукової діяльності, доступу до електронних колекцій наукової періодики та баз даних провідних наукових видавництв світу про патентно-ліцензійну діяльність.

Впродовж 2016 р. Науковцями Науково-дослідного інституту українознавства розроблені та представлені для широкого загалу такі електронні освітні ресурси:

Офіційний інтернет-сайт НДІУ знайомить з різноплановою діяльністю Інституту та регулярно оновлюється. У 2016 р. сайт відвідали 29, 9 тис. осіб із 115 країн, скачано 268 ГБ. Найактивніші країни-відвідувачі сайту: Україна, Росія, Південна Африка, Франція, США, Німеччина, Туреччина, Угорщина.

Китай.

Інтернет-журнал відкритого доступу «Українознавство», на якому розміщені всі номери журналу. Інтернет-журнал є електронним аналогом друкованого часопису «Українознавство» – наукового фахового видання з історичних наук. Видання вміщує статті та матеріали українською мовою, присвячені історії і теорії українознавства, культурі, освіті, науці, в ньому публікуються праці українських та зарубіжних дослідників. Науковим доробком Інституту за 2016 р. є 4 номери часопису (104,6 ум. друк. арк.), які викладено у відкритому доступі, а також анотації трьома мовами – українською, англійською, російською та рефератом англійською.

Журнал «Українознавство» представлено в таких наукометричних базах даних: 1) Universal Impact Factor: <http://www.uifactor.org>; 2) Академія Гугл (Google Scholar): <http://www.scholar.google.com.ua>; 3) РИНЦ наукова бібліотека: <http://www.elibrary>; 4) Research Bid: <http://journalseeker.researchbid.com>; 5) Scientific Indexing Services (SIS): <http://sindexs.org>

а також в реферативній базі: Polish Scholarly Library (бібліотека) <http://pbn.nauka.gov.pl>

Журнал «Українознавство» внесено в реферативну базу Інституту проблем реєстрації інформації НАН України «Україніка наукова», електронні копії номерів часопису «Українознавство» передані на зберігання до електронного українознавчого контенту електронної бібліотеки «Наукова періодика України» Національної бібліотеки України ім. В.І.Вернадського.

Постійно поповнюється новинами сторінка НДІУ в Facebook.

ХІІІ. Інформація про науково-дослідні роботи, що виконуються на кафедрах у межах робочого часу викладачів

1) Відділ освітніх технологій та популяризації українознавства розробляє наукові програми та рекомендації щодо реалізації Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді; забезпечує освітні контакти з українською діаспорою, змістовно наповнює та впроваджує українознавчу складову в системі середньої освіти. Зокрема, 24-26 березня 2016 року відбулось ІХ Міжнародного конкурсу з українознавства для учнів 8–11 класів загальноосвітніх навчальних закладів. В межах конкурсу в приміщенні Будинку вчителя проведено науково-практичний семінар для педагогів на тему: «Патріотичне виховання учнівської молоді засобами українознавчого спрямування навчально-виховного процесу».

2) На виконання Закону України «Про засудження комуністичного та націона-соціалістичного (нацистського) тоталітарних режимів в Україні та заборону пропаганди їхньої символіки» від 09.04.2015 № 317-VIII Науково-дослідний інститут став організатором та співорганізатором 3 круглих столів, 2 форумів та 1 науково-експертній дискусії.

В рамках круглого столу «Українські діти в сучасних умовах. Особливості національного і патріотичного виховання» відбулося обговорення проблем **декомунізації минулого**

(<http://nndiuvi.org.ua/index.php/component/content/article/102-2009-08-31-13-55->

49/2142--1-r).

На Форумі українських справ: «Від декомунізації до де окупації» мова йшла про **декомунізацію гуманітарної сфери**, інакше перейменування назв населених пунктів України не матиме результатів

(<http://nndiuvi.org.ua/index.php/component/content/article/102-2009-08-31-13-55-49/2278----1---r>).

На Другому форумі українських патріотичних справ «Ми – українці!» піднімалися питання **декомунізація української армії**

<http://nndiuvi.org.ua/index.php/component/content/article/102-2009-08-31-13-55-49/2320--1-r> ;

В рамках круглого столу «Історична пам'ять про Биківню» дійшли одностайності щодо прямої залежності завершення процесу декомунізації та **відкриття архівів** (<http://nndiuvi.org.ua/index.php/component/content/article/102-2009-08-31-13-55-49/2310-2016-09-27-15-09-16>)

«Друга світова та російсько-українська війна 2014 – 2015 рр.: паралелі та закономірності» дозволила поглянути на декомунізаційні закони через призму **війни ідентичностей** – сучасної української та радянської (<http://nndiuvi.org.ua/index.php/component/content/article/102-2009-08-31-13-55-49/2098-q-2014-2015-q>).

В рамках круглого столу «Від диктатури до свободи: механіка змін» обговорювали необхідність **залучення досвіду** проведення декомунізації в Німеччині, Чехії, Польщі

(<http://nndiuvi.org.ua/index.php/component/content/article/102-2009-08-31-13-55-49/2052--1-r>)

XIV. Розвиток матеріально-технічної бази досліджень

Потреби в унікальних наукових приладах та обладнанні іноземного виробництва НДІУ немає

XV. Заключна частина

Зауваження та пропозиції до департаменту науково-технічного розвитку МОН України. Основні труднощі та недоліки в роботі НДІУ при провадженні наукової діяльності у 2016 р. Пропозиції та зауваження щодо налагодження більш ефективної роботи в організації цих процесів.

Щороку в процесі підготовки наукових проектів на конкурс виникають труднощі пов'язані з тим, що керівникам невідомі зауваження експертів до проектів, що минулого року отримали низький бал.

Пропонуємо результати експертизи та зауваження експертів доводити до відома керівників проектів.

Заступник директора

А.Л. Зінченко